

Werkplan Verkeerseducatie en gedrag Gemeente Lelystad 2015.

Wettelijke achtergrond.

In 1994 is tussen het ministerie van V&W, het Inter provinciaal overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) het convenant Decentralisatie Verkeersveiligheidsbeleid gesloten. De provincies en gemeenten voeren de taken op het gebied van verkeersveiligheid, inclusief verkeerseducatie en gedragsbeïnvloeding, sindsdien in medebewind uit. De juridische grondslag hiervoor ligt in de Planwet Verkeer en Vervoer, artikel 8. Gemeenten zijn verplicht om samenhangend en uitvoeringsgericht verkeers- en vervoersbeleid te voeren, hierbij de essentiële onderdelen van het nationale en van het provinciale verkeers- en vervoerplan in acht te nemen, en rekening te houden met het beleid van naburige gemeenten.

Het rijk heeft de voor de decentrale overheden bindende doelstellingen en aandachtsvelden vastgelegd in het Nationaal strategisch plan verkeersveiligheid 2008-2020, en in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 2012 (SVIR; opvolger van de Nota Mobiliteit). In de paragraaf "Verkeersveiligheid op de weg" staat verwoord dat alle decentrale overheden het aantal verkeersdoden en ernstig verkeersgewonden conform het percentage van de landelijke doelstelling terug moeten brengen door maatregelen op zowel het gebied van gedrag als infrastructuur.

Algemeen

Iedereen draagt bij aan de verkeersveiligheid in ons land. Want iedere verkeersdeelnemer heeft een verantwoordelijkheid, voor de eigen veiligheid en die van anderen. Naast de eigen verantwoordelijkheid van mensen is de overheid verantwoordelijk voor de veiligheid in de openbare ruimte; verkeersveiligheid is daar een onderdeel van.

Onveiligheid kan er toe leiden dat mensen niet meer de straat op durven, wat grote gevolgen heeft voor hun sociale leven. Veiligheid is ook belangrijk voor de mobiliteit en de economie; onveiligheid leidt tot grote maatschappelijke kosten en menselijk leed. Kortom, veiligheid is een belangrijke randvoorwaarde voor ons welzijn en sociale cohesie.

Daarom is het essentieel de verkeersveiligheid steeds verder te verbeteren. Dat doen we binnen het bestaande systeem, zonder de mobiliteit en bewegingsvrijheid ingrijpend te beperken. Mensen moeten zelf de afweging mogen maken wanneer en hoe zij zich willen verplaatsen. Daarbij mogen we de eigen verantwoordelijkheid van de mensen niet uit het oog verliezen. Iedere verkeersdeelnemer moet zijn of haar steentje bijdragen aan de eigen verkeersveiligheid en die van anderen.

Ondanks de mogelijkheden die de techniek en infrastructurele ingrepen bieden, blijft echter het menselijk gedrag het belangrijkste richtpunt voor de verkeersveiligheid.

Budget

Het budget verkeersveiligheid / niet infra, wordt ter beschikking gesteld uit de Brede Doel Uitkering (BDU) en zal, evenals in voorgaande jaren € 68.839,00 bedragen. Onderstaande projecten geven een verdeling van het budget weer.

Lelystad

Het werkplan verkeerseducatie en gedrag van de gemeente Lelystad richt zich op de leeftijdscategorieën waar de risico's het grootst zijn. Conform het Nationaal strategisch plan verkeersveiligheid 2008-2020 ligt de prioriteit gedragsbeïnvloeding bij de 'zwakkere' verkeersdeelnemers (doelgroepen: kinderen, jongeren en ouderen).

Verkeerseducatie en gedragsbeïnvloeding zijn het specifieke doel, er wordt altijd gezocht naar nieuwe initiatieven of projecten om de doelgroepen te bereiken. Hierbij wordt zo mogelijk samengewerkt met de omliggende gemeentes.

De vergrijzing van de bevolking is in 2015 een belangrijk aandachtspunt in het werkplan verkeerseducatie en gedragsbeïnvloeding. Met verschillende projecten kunnen we de oudere verkeersdeelnemer uitnodigen om te ervaren hoe zij het beste aan het verkeer kunnen deelnemen. Ook in het jaar 2015 zal de doelstelling van het Vervoerberaad Flevoland "Maak van de 0 een punt" een uitgangspunt zijn in de doelstelling om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Doelgroepen

1. 4 tot en met 12 jaar (jong geleerd is oud gedaan)
2. 12 tot en met 24 jaar (kwetsbaar en roekeloos)
3. Jonge beginnende bestuurders (overmoedig)
4. Oudere bestuurder (zeer kwetsbaar)
5. Alle verkeersdeelnemers.

1. 4 tot en met 12 jaar (Jong geleerd oud gedaan):

Verkeerseducatie van kinderen is van het allergrootste belang als basis voor een veilige verkeersdeelname, niet alleen formele educatie op scholen, maar vooral ook voortdurende educatie door ouders aan kinderen. Omdat de hersenen van kinderen nog niet volledig ontwikkeld zijn, is er een beperking aan dat wat kinderen zelf al aankunnen in het verkeer. Door hen te stimuleren kan deze mentale ontwikkeling wel enigszins versneld worden.

Het aanleren van veilig gedrag in het verkeer vraagt veel tijd, omdat een kind rekening moet leren houden met sterk en snel wisselende verkeerssituaties en met complexe regels. Ook moet het kind daarbij de eigen mogelijkheden inschatten om de gevraagde taak binnen het beschikbare tijdsbestek uit te voeren (bijvoorbeeld oversteken in een verkeersstroom). Zelfs relatief eenvoudige taken als fietsen vragen daarom bijna dagelijkse oefening.

In 2014 is de gemeente Dronten in samenwerking met de gemeente Lelystad en de provincie Flevoland een pilot gestart om de informatie over en het aanmelden voor het verkeersveiligheidslabel, via een specifieke website te laten lopen. De pilot is omgezet naar permanent en ook de gemeente Almere heeft zich aangesloten bij de website. Alle basisscholen zijn geïnformeerd over de website en het gebruik ervan. Persoonlijke aandacht aan de scholen en verkeersouders blijft van belang.

In 2014 is het aantal basisscholen in het bezit van het verkeersveiligheidslabel toegenomen met 3 tot een totaal van 21, waarvan de Watergeus de verkeersveiligheidsprijs 2014 heeft gewonnen.

Projecten: Verkeersexamen, fietskeuring / fietsverlichting (2 x per jaar, voor het verkeersexamen en rond de herfstvakantie fietsverlichting), verkeersouders, Verkeersactieweek.

Kosten: € 9.416,00
Ontwerpwedstrijd eigen waarschuwingsbord pas op, bestemd voor Schoolplein.

Kosten: circa € 90,00 per bord. (maximaal 10)

Beschikbaar materiaal

voor scholen: Het verkeersplein, te reserveren bij Beheer Openbare Ruimte – Beheer.

Kosten: nihil.

Optionele projecten: Groot Mysteriespel (huren bij gemeente Dronten) Streetwise voor nieuw aangemelde label-scholen of op aanvraag, Speurtocht.

Kosten optionele projecten: circa € 5000,00

Partners: Veilig Verkeer Lelystad, ROC en de Steiger, Provincie, externe advisering, ANWB.

Verkeersveiligheidslabel Website:

Partners: Gemeente Dronten, Gemeente Almere en Provincie.

Kosten: circa € 600,00

2. 12 t/m 24 jaar (roekeloos en kwetsbaar):

Jongeren van deze leeftijd maken een belangrijke ontwikkeling door en komen in aanraking met nieuwe en complexere verkeerssituaties. De motivatie om zich aan de regels te houden neemt in deze levensfase af en, vooral bij jongens, ontstaat een behoefte aan spanning en stoer doen. Tegelijkertijd is deze groep over het algemeen goed in staat om de gevolgen van hun gedrag in te schatten en verantwoordelijkheid te dragen. Ook kunnen jongeren op deze leeftijd goed worden aangesproken op hun gedrag. Voor deze groep zal verkeerseducatie daarom gericht zijn op het leren kennen van de grenzen van het eigen kunnen en van wat acceptabel is en op het verkrijgen van kennis over de risico's van bijvoorbeeld alcohol en drugs in het verkeer. Alle scholen van het voorgezet onderwijs in Lelystad hebben de mogelijkheid om minimaal één module per jaar onder te brengen. Scholen kunnen zelf het beste inschatten welke van de aangeboden modules het meest aansluit op de leerlingen.

*Projecten: Kruispunt, Roadtrip, LaMaZien, @theWheel.
Alle scholen voortgezet onderwijs worden in de gelegenheid gesteld om deze projecten te laten uitvoeren door TeamAlert.*

Kosten: circa € 15.000,00

Partners: TeamAlert.

3. Jonge beginnende bestuurder (overmoedig):

Verkeersongevallen zijn de belangrijkste doodsoorzaak onder jongeren. Overmoedig gedrag en gebrek aan ervaring leiden er toe dat jongeren vooral in de periode kort na het behalen van het rijbewijs vaker betrokken zijn bij verkeersongevallen. Het risico is vooral hoog onder jonge mannen. Het is belangrijk dat jongeren grenzen leren kennen in het verkeer, rijervaring opdoen, goede verkeersvoorlichting krijgen en vooral geattendeerd worden op het gebruik van een smartphone tijdens het rijden.

In 2014 heeft er in opdracht van verkeersveiligheidsorganisatie TeamAlert en Allsecur autoverzekeringen een onderzoek plaatsgevonden over het gebruik van de smartphone tijdens het autorijden. Hieruit bleek dat 94% van de jongeren van 17 tot 34 jaar vindt dat de buschauffeur zijn smartphone niet mag gebruiken tijdens een ritje in de bus. Opvallend is dat de helft van deze jongeren de smartphone zelf wél gebruikt tijdens het autorijden. Tevens zijn ze er bijna allemaal (84%) van bewust dat dit levensgevaarlijk is. Vrouwen vinden handelingen op de smartphone doorgaans gevaarlijker dan mannen.

Geschat wordt dat afleiding een rol speelt bij zo'n 5 tot 25% van de auto-ongevallen (SWOV, 2013). Ruim een derde van de jongeren (31%) zegt in het onderzoek ook daadwerkelijk afgeleid te worden door de smartphone tijdens het autorijden.

Projecten: Vervoerregio Amsterdam (in oprichting) is in gesprek met TeamAlert over een te ontwikkelen programma voor de jonge bestuurder. Lelystad zal mogelijk aansluiten bij dit project. Tevens worden de gemeentes Dronten, Zeewolde en Almere door TeamAlert benaderd om ook mee te doen aan dit project.

Partners: TeamAlert, vervoerregio Amsterdam.

Kosten: onbekend.

Optionele projecten: Trials (programma voor de jonge bestuurder waarin onder andere een antislipcursus onderdeel van het programma is)

Kosten: circa € 6.000,00

4. Oudere bestuurder (zeer kwetsbaar):

Ouderen blijven graag zo lang mogelijk op een veilige manier mobiel. Dat houdt ze fit, onafhankelijk en sociaal actief. Maar bij veel senioren neemt ook de kwetsbaarheid toe. Het zicht en gehoor kan afnemen en de fysieke ongemakken nemen meestal toe. Verkeersongevallen lopen daarom voor ouderen vaker ernstig af.

Het is van belang om ouderen door voorlichtingsbijeenkomsten te informeren over gewijzigde verkeerssituaties en -regels, en over probleemsituaties die zij in het verkeer tegen kunnen komen en hoe ze daar het best mee om kunnen gaan.

De E-bike stijgt enorm in populariteit. Het aantal fietsdoden in de leeftijdsgroep 70-plussers is tussen 2004 en 2013 toegenomen. Dit komt in de eerste plaats doordat 70-plussers veel meer (circa 50 procent)fietskilometers zijn gaan afleggen: een toename die is te verklaren uit de groei van de omvang van deze groep.

Projecten: *BROEM (Breed Overleg Ouderen En Mobiliteit, in een ontspannen sfeer wordt de rijvaardigheid getest en de nieuwe regels in het verkeer uitgelegd. Verkeersvoorlichting senioren. Dit project wordt minimaal 2 keer uitgevoerd. E-Bike fietscursus, dit project wordt maximaal 4 keer uitgevoerd.*

Kosten: *BROEM € 10.395,00*
E-Bike fietscursus € 3.850,00

Partners: *Veilig Verkeer Nederland, afdeling Lelystad.*

5. Alle verkeersdeelnemers.

Landbouwverkeer en gevaren tijdens oogsttijd. Lelystad zal aansluiten bij campagnes die, door de provincie Flevoland, georganiseerd worden ten behoeve van de gevaren tijdens oogsttijd.

BOB-sport: In samenwerking worden beleidsadviseur sport zal worden aangesloten bij BOB-sport acties georganiseerd door de provincie Flevoland.

Andere acties en projecten die worden aangeboden op het gebied van verkeersveiligheid zullen onze bijzondere aandacht krijgen en waar mogelijk zullen we bij deze acties aansluiten.

(Mogelijke) projecten: *Voorlichtingsmateriaal (bewoners en buurt), Campagnekalender, BOBsport, Modder op de weg campagnes, overige Verkeersveiligheidcampagnes.*

Kosten: *circa € 4000,00*

Partners: *Veilig Verkeer Nederland afdeling Lelystad, Scouting John F. Kennedygroep, LTO, Provincie, Politie.*

Snelheids Informatie Display/verkeerstellers

Omdat de ingezetenen van een voertuig door diverse maatregelen (o.a. airbag) steeds beter worden beschermd, wordt in eerste instantie ingezet op bescherming van de zwakste verkeersdeelnemers; kinderen, ouderen en fietsers. Het voorkomen van ongevallen en het beperken van de gevolgen van een ongeval door lagere snelheden is hierbij het belangrijkste oogmerk. Een visuele snelheidsvermelding die ook voor omstanders zichtbaar is, is een effectief middel voor het vergroten van de verkeersveiligheid.

De snelheidsinformatiedisplay heeft een tweeledige functie:

- Bestuurders worden erop geattendeerd dat ze te hard rijden. De omstanders zien dit ook waardoor sociale controle mogelijk wordt. Dit werkt vooral wanneer een beperkte groep gebruik maakt van de route zoals bij scholen of in woonstraten.
- De display heeft de mogelijkheid om alle verzamelde gegevens via de computer uit te lezen. Zo krijgen we informatie over de verkeersintensiteiten in de straat en het percentage dat te hard rijdt .

De gemeente Lelystad heeft in 2014 twee displays aangeschaft en zal vooral op de

schoolroutes en erftoegangswegen dit instrument gebruiken om bij autobestuurders de snelheid aan te geven. Daartoe rouleert de display over vele locaties.

De verkeersteller geeft informatie over het aantal verkeersbewegingen en snelheid.

Kosten: Nihil

Registratienummer: 141052813

*Bron: Mobiliteitsbeeld 2014 Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KIM) Ministerie van infrastructuur en Milieu
Swov-factsheet, verkeerseducatie aan kinderen 4-12 jaar
www.teamalert.nl*